

Vahinkojätehuolto

- Vahinkojätehuolto on kunnan vastuulla.
- Öljyvahinkojen torjuntasuunnitelmassa ja alusöljyvahinkojen torjunnan yhteistoimintasuunnitelmassa esitetään, miten öljyvahingosta syntyvien jätteiden suhteen menetellään.
- On vältettävä monivaiheista käsittelyä sekä suurten jätemäärien pitkiä kuljetusmatkoja.

Eri jätelajeille soveltuvat käsittelymenetelmät

- Voimakkaasti öljyntyneille öljyvahinkojätteille soveltuvat parhaiten termiset käsittelymenetelmät: termodesorptio, leijupetipolttio, arinakattilat.
- Suomessa on termistä jätteiden käsittelykapasiteettia, mutta vain Ekokem Oy Ab:lla on ympäristölupa vastaanottaa ja käsitellä ongelmajätteeksi luokiteltavaa öljyvahinkojätettä.
- Maa-ainesten käsittely siirrettävällä termodesorptiolaitteistolla vähentää massojen kuljetustarvetta. Käsiteltävää jätettä tulee olla 50 000 t, ennen kuin laitteistoa on taloudellisesti järkevä siirtää.
- Siirrettävää polttolaitosta käytettäessä öljyvahinkojätteiden käsittelystä ja siten myös lupien tai ilmoitusten laadinnasta vastaa jätteen haltija eli laitteiston omistava yritys.
- Leijupeti
 - soveltuu kosteiden ja haihtuvia aineita sisältävien jätteiden polttoon
 - jäte ei saa sisältää alumiinia, metallia tai isoja kiviä
 - jätteen sisältämä öljy voi aiheuttaa räjähdysvaaran murskaimella
 - jätteen kosteuspitoisuuden tulee olla alle 60 %.
- Arinapolttio
 - laitoksissa voidaan polttaa laadultaan vaihtelevaa jätettä
 - kestää hyvin kosteutta sekä lämpöarvon ja tuhkapitoisuuden vaihteluita
 - haihtuvat yhdisteet tulee esikäsitellä räjähdysvaaran vuoksi
- Öljyllä pilaantuneiden maa-ainesten käsittelymenetelmät valitaan maa-aineksen laadun ja öljypitoisuuden mukaan. Pilaantuneista maista osa on luokiteltavissa tavanomaisiksi jätteiksi, osan öljypitoisuus ylittää ongelmajäterajan.
- Pesu soveltuu
 - mineraaliöljyllä pilaantuneille maille
 - parhaiten karkealle maa-ainekselle (hienoainepitoisuus korkeintaan n. 20 %).
- Stabilointi
 - soveltuvuus varmistetaan esitutkimuksin
 - yleensä enintään 1 % öljyä sisältäville maa-aineksille
 - stabiloituneista massoista voidaan rakentaa erilaisia kenttä- ja tierakenteita
 - sijoituspaikka ei voi olla ympäristön kannalta herkkä ja sitä tulee valvoa
- Kompostointi
 - soveltuu parhaiten helposti tai kohtuullisesti hajoavien ja ainakin osittain vesiliukoisten haitta-aineiden käsittelyyn
 - pilaantuneiden maiden kompostointi toteutetaan yleensä aumakompostointina
 - onnistuu yleensä, kun maa-ainesten öljypitoisuus on alle 2 %.
- Kaatopaikkasijoitus on yleensä sallittu jo käsitellyille lievästi öljyisille pilaantuneille maa-aineksille.
- Öljy-vesiseoksesta erotetulla öljyllä voi olla kaupallista arvoa.

Käsittelylaitokset

- Etelä- ja Länsi-Suomen alueella on vuonna 2011 toiminnassa kolme yhdyskuntajätettä polttavaa jätteenpolttolaitosta: Turun Orikedon vanha jätteenpolttolaitos, Ekokem Oy:n Riihimäen jätteenpolttolaitos ja Kotkan Energia Oy:n Korkeakosken laitos.
- Toiminnassa olevia rinnakkaispolttolaitoksia on Etelä- ja Kaakkois-Suomen alueella 7 kpl (tilanne v. 2011).
- PIMA-käsittelylaitoksia on SÖKÖ II:n kohdealueella toiminnassa 18 kpl (tilanne v. 2009).
- Jätteiden ja pilaantuneiden maiden käsittelylaitoksia on koottu ympäristöhallinnon VAHTI-järjestelmään.

Käsittelymenetelmiä harkitessa huomioon otettavaa

- Jätteenpolttoon ja rinnakkaispolttoon erikoistuneissa polttolaitoksissa toiminta ei saisi keskeytyä tai häiriintyä merkittävästi öljyvahinkojätteen käsittelyn takia.
- Valvontaviranomainen voi hyväksyä poikkeuksellisen ongelmajätteen käsittelyn tavanomaisen jätteen polttolaitoksessa, mikäli jätteiden käsittelystä ei aiheudu erityistä haittaa.
- Jätteen saa siirtää Suomesta toiseen maahan, jos Suomessa ei ole teknisiä tai taloudellisia edellytyksiä taikka tarvittavia käsittelylaitoksia tai -paikkoja jätteen käsittelemiseksi hyväksyttävällä tavalla.
- Öljyvahinkojätteen ulkomaille siirtoa varten tarvitaan
 - jätteensiirtoasetuksen mukainen lupa
 - lupa kauttakulkumailta ja vastaanottajamaalta
 - taloudellinen vakuus→ Luvat haetaan SYKE:n kautta.
- Siirrettävän termodesorptiolaitteiston osalta tulee
 - tutkia poltettava jäte laboratoriossa ennen käsittelyn alkamista
 - suojata käsittelylaitteiston sijoitusalueen maaperä
 - selvittää tuhkaa sisältävän maan laatu ennen sen sijoittamista takaisin maaperään.
- Jätteen käsittelyn ja sijoituksen suunnittelua varten perustettavassa toimistossa
 - on mukana joko kunnan tai valtion asettama ympäristöasiantuntija
 - suunnitellaan kuljetus- ja vastaanottopisteiden sekä välivarastointi- ja loppukäsittelypaikkojen sijainti
 - suunnitellaan paikkojen perustamiseen tarvittavien lupien hankinta
 - järjestetään tarvittaessa puhdistettujen alueiden tarkkailu.
- Jätteen käsittely tulee kilpailuttaa.
- Alusöljyvahingossa syntyneiden öljyvahinkojätteiden jäädessä alle 100 000 t:n käsittely on mahdollista hoitaa kotimaisia ympäristöluvan mukaisia käsittelymenetelmiä käyttäen.